

маса бѣха до толкозъ не ясни, разбъркани и даже противни на горѣ-рѣченото опредѣление, щото за подобни съзаклятници се считаха и ония, които милѣха и ридаяха за Славянска България. За самага мене бѣха понятията не ясни, не само това, но и азъ съмъ зазиранъ отъ Руссия, отъ превратѣтъ на 27 Априлий до (рѣчи го) испъжданието на Соболева и Каулбарса отъ България, до края на 1883. А че имаше до негдѣ пѣвратъ къмъ заблуждението ми и прѣзъ зимата на 1884 — 5, когато издавахъ «Кленало». Отъ пролѣтъта на 1885 трая си горѣ-долу до сега въ българо-славянскитѣ убѣждения и стрѣмления. Но понятията ми, прѣзе 1877 и 8 относително Руссия се обистриха много и, при все това, азъ се затвърдихъ още по вече въ послѣдната посока.

Единъ само отъ виднитѣ български дѣятели, Тодоръ Икономовъ бѣ замислилъ още отъ начало да остане надъ и отвѣдъ настанжлитѣ лични и партизански борби. Но и той не дотрая, — и той трѣбваше най-сетнѣ да се опълчи рѣшително противъ агенти-българо-славянскитѣ стремления, които отъ 6 Септем. взеха рѣшително върхъ.

Азъ до края на 1884 бѣхъ рѣшителенъ поклонникъ, борецъ за търновската Конституция, противъ Батемберга и консерваторитѣ. Каравеловий режимъ ме разочарова и, като повникъ въ тая конституция, открихъ въ нея безбройни неясности, противорѣчия, беземплици и недостатъци. Отъ пролѣтъта на 1885 се предадохъ рѣшително противъ Батемберга и неговата коварна политика, почнахъ заговорѣтъ за испъжданието му и се борихъ и боря противъ режимитѣ и лицата които го наслѣдиха.

Но прѣзъ вситѣ тия 10 години азъ съмъ задържалъ по простата сила на инерцията, оная посока на уважение къмъ себѣ си, къмъ думата си и къмъ дѣлото си въ разнитѣ борби, онова инстинктивно странение отъ частна партизанска или пъкъ лична безчестностъ, посока, въ която бѣхъ тластикътъ слѣдъ горчивото ми разскайване въ тъмницата и отъ замислитѣ ми да прѣобразувамъ свѣтътъ възъ началата на добродѣтелта. Азъ не съмъ билъ и не съмъ зълъ, нито коваренъ, нито страхливъ. Всекога съмъ обичалъ да помагамъ на другитѣ и да се жертвувамъ за дѣлото. Но радвалъ съмъ се и съмъ желалъ и желая нещастieto на личнитѣ си и партийни неприятели. Моитѣ лични неприятели обикновено сж